

Víctor Català, més vigent que mai

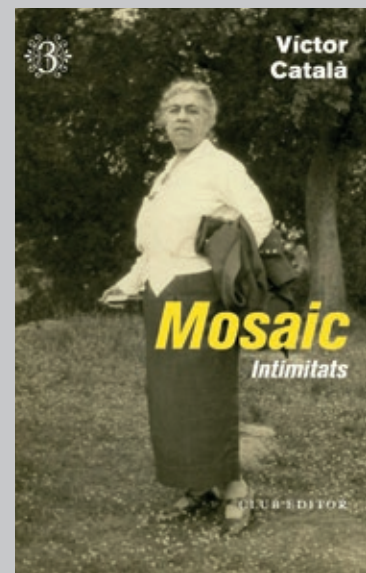
Text > ASSUM GUARDIOLA

Quan em van proposar aquesta ressenya, se'm va obrir un record: una aula de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona a finals dels anys noranta del segle passat. Una vintena d'alumnes. Som joves i intenses. Els pupitres allargassats i la llum tamisada per l'entramat de la persiana. I Mita Casacuberta, que ens explica amb passió —la mirada viva i la veu encesa— l'arribada de la Mila a l'ermita (mentre escric això m'adono del capritx de les paraules: *Mita - Mila - ermita*). També em va venir al cap el ressò d'unes paraules de Xavier Pla que vaig recollir, fa anys, en una ressenya per a aquesta mateixa revista de *Violeta* de Prudenci Bertrana, publicada per Edicions de la Ela Geminada; deia: «L'arribada de l'autonomia política i la reintroducció de la llengua i la literatura catalanes a l'ensenyament secundari i universitari no han donat a la literatura catalana la visibilitat, la presència, en definitiva, la vida que s'hauria hagut d'esperar». M'agradaria pensar que, anys després, la salut de la visibilitat de la nostra tradició ha millorat. I que aquestes dues publicacions al voltant de l'obra de Víctor Català en són un senyal.

Club Editor va publicar, el setembre del 2021, *Mosaic 3: Intimitats*, una edi-

ció a cura d'Agnès Prats i Blanca Llum Vidal. Quina, quina grandíssima feina fa Maria Bohigas, que, d'uns anys ençà, no només ha recuperat, ampliat i mantingut l'obra de Víctor Català, sinó que també n'ha mostrat la vigència i la validesa literària. Blanca Llum Vidal, que n'escrivi el pròleg, i Agnès Prats, que n'escrivi l'epíleg, ajuden el lector a situar-se en el context dels *Mosaics*, en les vicissituds de la recerca a l'arxiu, del fons literari que han gestionat i dels disset textos inèdits. L'obra té un altíssim valor literari perquè està escrita en primera persona i el lector hi trobarà aquesta primeríssima veu que li narrarà records sobretot de quan era petita i que, d'altra banda, fan de ressò i de mirall, tal com explica Blanca Llum Vidal, de temes que apareixen al llarg de la seva obra.

Un mes després, l'octubre del 2021, surt publicat per Arola Editors *Víctor Català: Teatre reunit*, una edició a cura d'Irene Muñoz i Pairet, qui també fa una feina extraordinària, amb rigor i dedicació: recollir, per primera vegada, tota la producció teatral de Víctor Català a partir de la gestió del fons conservat a l'Arxiu Històric de l'Escala. El pròleg és un viatge apassionant a través de la vida de l'autora en relació amb la seva passió envers el teatre. I descobrim,

CATALÀ, Víctor. *Mosaic III. Intimitats*. Barcelona: Club Editor, 2021. 317 p.

CATALÀ, Víctor. *Teatre reunit*. Tarragona: Arola Editors, 2021. 376 p.

en aquest llibre, que l'autora tenia una vocació molt ferma com a dramaturga i que havia acabat una dotzena d'obres de teatre, a més a més de traduir-ne diverses peces. L'edició conté quatre obres que fins ara eren inèdites.

Llegir Víctor Català és un gust. Gairebé literalment, diria jo, en el sentit que en tantes les paraules (sí, ja ho sé, reitero el que ja s'ha dit tantes vegades): són concretes, exactes, saboroses. Però no només això: és el prisma a través del qual aquesta autora es mirava la vida. Per això és vigent. Per això ens sentim a dins del món que narra.

Les decisions dels altres

Text > ALBA CARMONA

La Teresa ronda els cinquanta anys i pateix un problema d'obesitat més que evident, però s'autoenganya amb un pentinat que creu que la fa semblar jove i roba que, a parer seu, li dissimula l'excés de pes. La realitat, però, és que no convenç ningú del seu entorn, ni amb l'aparença ni amb l'actitud, perquè les seves amistats i els seus companys de feina tenen clar que deixa passar els dies guiada per la llei del mínim esforç. Tot això canviarà, tanmateix, quan una trucada inesperada li capgiri la vida.

Amb aquest punt de partida, Carme Ferrando Callís (Banyoles, 1965) ha construït la seva segona novel·la, *No facis plans*, una història sobre com afecten el nostre present les decisions del passat, especialment les que no prenem nosaltres.

Publicada per Edicions Forment, *No facis plans* està ambientada a la ciutat de Figueres i, amb un punt d'humor, cinisme i mala llet i una mirada crítica sobre la deixadesa de la seva protagonista, narra la vida de la Teresa, una de les moltes dones que han acabat sent víctimes de les decisions que no

han pogut prendre per elles mateixes a causa de l'estructura patriarcal que sustenta la societat i la poca consideració que els han tingut els personatges masculins del seu entorn.

Un pare excessivament autoritari que no li va donar opcions per triar el futur, un noi que la va deixar embarrassada sense voler quan tenia setze anys i després se'n va desentendre, i un fill rebel i eixelebrat que tampoc la té en compte per a res són alguns d'aquests personatges que li van deixar empremta fa anys i que continuen tenint un impacte en la seva realitat